

ELISABETH VAN THÜRINGEN

IEMAND DIE MENSEN BLIJ MAAKT

Elisabeth van Thüringen is maar 24 jaar oud geworden (ze leefde van 1207 tot 1231), maar ze heeft in die tijd zo'n reputatie opgebouwd dat mensen nog steeds graag over haar horen. Ze is patrones van de orde van franciscaanse seculieren: ze geeft een inspirerend voorbeeld van franciscaans leven 'in de wereld', hoewel ze zelf nooit officieel lid van de OFS geweest is; die is pas later ontstaan.

Elisabeth werd geboren als een dochter van de koning van Hongarije. Toen ze vier jaar oud was, verhuisde ze naar Thüringen om met Lodewijk, zoon van de landgraaf, te kunnen trouwen. Dat gebeurde toen ze lichamelijk daaraan toe was, veertien jaar oud. Het was een gelukkig huwelijk en dat is erg zeldzaam bij middeleeuwse heilige vrouwen. Ze kregen drie kinderen, maar in 1227 stierf Lodewijk onverwacht, onderweg naar het Heilige Land.

Elisabeth verloor alles wat ze had, haar kinderen, bezittingen en vorstelijke onderdak. Ze moest een nieuwe rol vinden en dat duurde een poosje. Ze wilde al langer leven zoals Jezus, arm en zorgzaam, zonder de rijkdom en macht van een adellijke dame. Toen ze na een paar jaar het erfdeel ontving waar ze als weduwe recht op had, gaf ze een deel weg en besteedde het andere deel aan een hospitaal in Marburg. Daar zorgde ze zelf voor armen en zieken. Ze had haar bestemming gevonden als 'zuster in de wereld', gekleed in het grauwe kleding van een penitent. Ze was 24 jaar oud toen ze stierf, misschien omdat ze veel te hard gewerkt had, misschien omdat ze een ziekte kreeg waar geen medicijn tegen was. Meteen na haar dood begonnen de wonderen, tezamen met de verhalen over haar leven in het voetspoor van Franciscus en zo van Christus. In 1235 werd ze heilig verklaard.

Verhalen over haar worden er nog steeds verteld, bijvoorbeeld de volgende twee.

Het rozenwonder is het bekendste verhaal over Elisabeth. In de oudste versie leeft ze nog thuis in Hongarije:

Op een dag kwam het meisje haastig uit de keuken, haar schoot gevuld met

voedsel om het uit te delen aan de armen die voor de paleishof lagen. Haar vader de koning kwam haar tegemoet en vroeg vriendelijk wat zij in die zo volle schoot droeg. Ze antwoordde: "Ik draag rozen in mijn schoot, heer koning". Omdat de koning de woorden van het kind moeilijk kon geloven, zei hij: "Doe die volle schoot van jou eens open, m'n kind, dan kan ik ze zien". Dat deed ze meteen en er lagen wonderschone rozen in. De koning dacht hier stil over na, verbaasd over de nieuwheid van dit wonder, en hij schreef een decreet uit dat zijn geliefde dochter voortaan de vrijheid had om de armen van Christus royaal te ondersteunen.

Nadat Elisabeth weduwe was geworden, leed ze grote armoede omdat haar zwager haar erfenis in beslag had genomen. Na bemiddeling ontving zij tweeduizend marken. Zij riep uit de omgeving van Marburg alle armen en zieken bijeen en gaf opdracht om in één keer vijfhonderd zilveren marken uit te delen. Om alles geordend te laten verlopen, moesten de mensen in groepen gaan zitten.

Toen die dag ten einde liep, vertrokken de sterke armen met hun

geld, maar de zwakken en zieken bleven achter bij het ziekenhuis. Toen Elisabeth dat zag, zei ze tegen haar gezellinnen: "Laten we ze nog iets geven". Iedereen moest zes Keulse stuivers krijgen en ze stond erop dat de kinderen het volle pond ontvingen. Daarna liet ze brood uitdelen. Toen dat gebeurd was, zei ze: "Laten we hun vreugde compleet maken. Steek het vuur voor ze aan." Ze liet ook de voeten van de mensen wassen en zalven. De armen begonnen te zingen omdat ze het goed hadden. Toen Elisabeth dat hoorde, zei ze: "Ik zeg jullie altijd dat we de mensen blij moeten maken". En ze was blij met wie blij was.

Gerard Pieter Freeman,
gebruik makend van 'Elisabeth van Thüringen: we moeten de mensen blij maken, Nijmegen 2007', een boekje dat hij met drie anderen heeft verzorgd.

ELISABETH VAN THÜRINGEN

zij was van adel, woonde aan het hof
maar daalde neer uit haar geliefde burcht
nederig ging zij blootsvoets door het stof
zij nam een jongen op die leed aan schurft

haar deur stond open voor wie hulp behoefde
de een verlamd, de ander was melaats
zij deelde graag, verblijdde diep bedroefden
zij zaaide bonte bloemen tegendraads

in de verschopte zag zij god verborgen
door liefde uitgewoond is zij gestorven

Peter Vermaat ofs